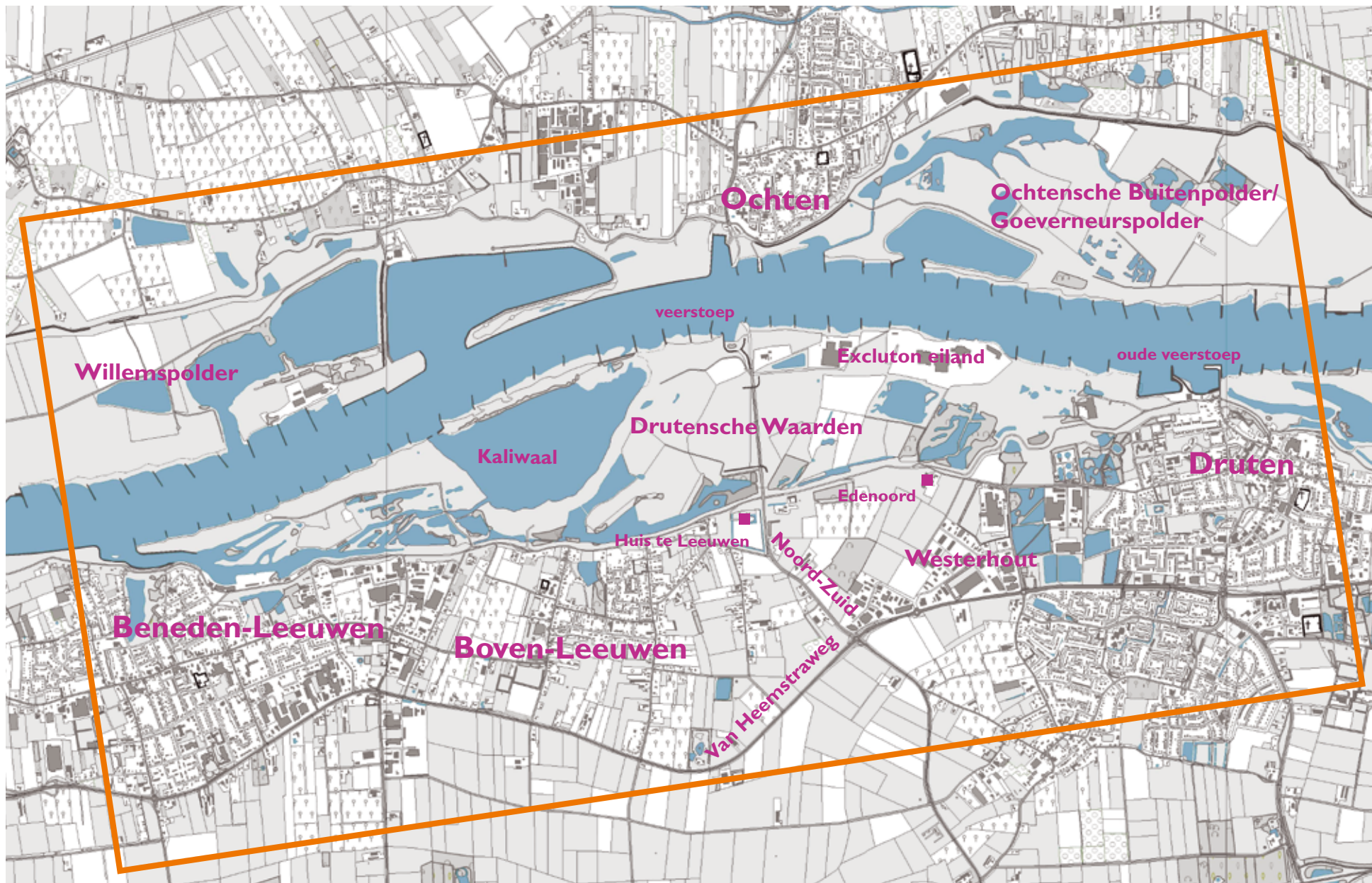

SAMENVATTING STARTNOTITIE DRUTENSCH E WAARDEN

BEZOEK ONZE WEBSITE:
www.DrutenscheWaarden.nl

Initiatief

In 2003 heeft een aantal bedrijven, actief in de Drutensche Waarden, elkaar benaderd om gemeenschappelijk de uiterwaard en het aansluitende binnendijkse gebied aan te pakken. Het Consortium Drutensche Waarden wil door middel van een integraal plan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied verbeteren. Deze brochure is een compacte samenvatting van de in 2007 uitgebrachte Startnotitie. Het uitbrengen van een startnotitie is onderdeel van de m.e.r.-procedure voor dit project, hierover later meer.

Het project levert een positieve bijdrage aan de riviervruiming en aan de realisatie van de ecologische hoofdstructuur (EHS) in de uiterwaarden. Tevens draagt het project bij aan de ontwikkeling van natuurvriendelijke vormen van recreatie en toerisme. Andere belangrijke verbeteringen van het plan zijn; de relatie tussen de kern Druten en de rivier en de verbetering van de bereikbaarheid én de ruimtelijke kwaliteit van de bedrijventerreinen Excluton en Westerhout. Financiële dragers van het project zijn een hoogwaardig woonprogramma, uitbreiding van de haven, werf en bedrijventerreinen en zand- en kleiwinning.

De uiterwaarden met het bedrijventerrein

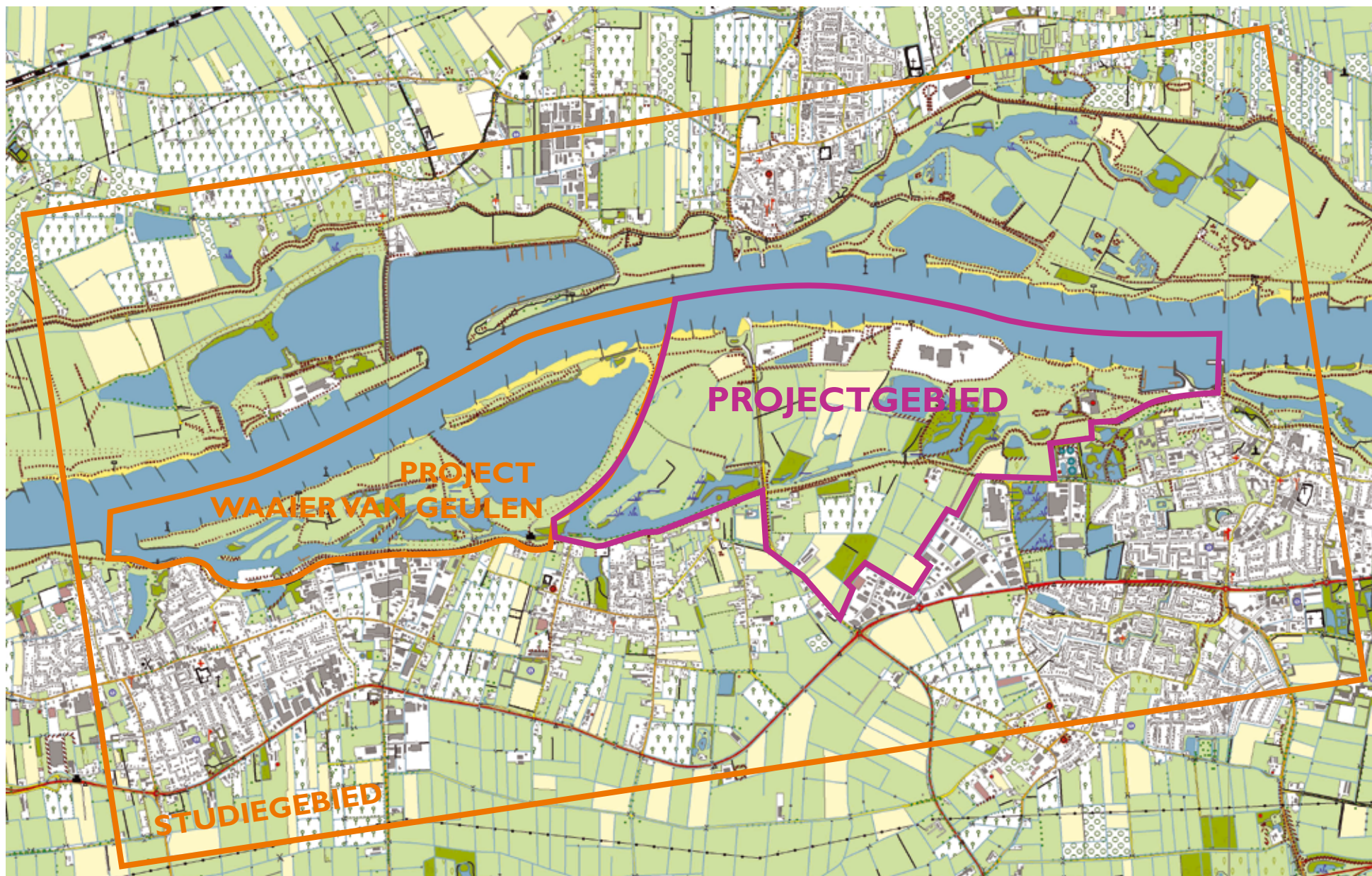
Het binnendijkse gebied

Dijkzone Druten

Het bedrijventerrein gezien vanuit Ochten

Omschrijving plangebied

De Drutensche Waarden liggen aan de zuidzijde van de Waal, tussen de Waalbandijk, de Prins Willem Alexanderbrug en de Oude Veerstoep bij Druten. Het projectgebied Drutensche Waarden omvat het oostelijke deel van de Drutensche Waarden en een aansluitend binnendijks gedeelte. Totale oppervlak is circa 410 ha. Afstemming met het aangrenzende project Waaier van Geulen is ondermeer om rivierkundige en ecologische redenen belangrijk. Daarom worden deze twee projecten samen als één plangebied beschouwd. Het project Waaier van Geulen omvat de Kaliwaal, een circa 45 ha. grote ontzandingsplas. Deze plas wordt de komende jaren verontdiept met niet bruikbare specie, die vrijkomt bij waterstaatkundige werken in het rivierengebied. De daarbuiten gelegen gebieden behoren tot het studiegebied.

PKB Ruimte voor de Rivier

In 2000 koos het kabinet het standpunt Ruimte voor de Rivier als uitgangspunt voor een nieuwe aanpak van de bescherming tegen hoogwater. De besluitvorming over de vraag welke maatregelen, waar moeten worden ingezet, vindt plaats in het kader van de Planologische Kern Beslissing (PKB). Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied is, naast het verhogen van de veiligheid tegen overstromingen, een belangrijk uitgangspunt. In deel 3 van de PKB wordt het project 'Uiterwaardvergraving Drutensche Waarden Oost en West' aangegeven als 'aanvullende maatregel'. Het voldoet aan de uitgangspunten, is zelffinancierend en 'biedt een aanvulling' op de benodigde waterstandsverlaging op de lange termijn. In het Regioadvies heeft het project Drutensche Waarden de status gekregen van 'kansrijk project'. Deze status is in het Streekplan overgenomen als 'kansrijk integraal project'.

Visie

Het plangebied is in potentie de mooiste randzone van de kern Druten. Het weidse uitzicht op de Waal, Betuwe en de Utrechtse Heuvelrug bij Rhenen geeft het gebied een enorme aantrekkingskracht. Deze potentie wordt nu echter niet benut. Het gebied is slecht toegankelijk. De leegstaande, vervallen steenfabriek is al 15 jaar buiten gebruik. De veerstoep wordt weinig gebruikt en is slecht onderhouden. De betonfabrieken en de andere bedrijven op en rond Excluton-eiland zijn niet goed in het landschap ingepast. Dat geldt ook voor het binnendijkse bedrijventerrein Westerhout. Uit een analyse van de recente plangeschiedenis van het gebied is de visie ontstaan dat alleen met een integrale gezamenlijke aanpak een hoogwaardige ruimtelijke ontwikkeling van de Drutensche waarden is te realiseren.

Programma van eisen

Vanuit de drie kernopgaven is een programma van eisen geformuleerd. Vervolgens is dit programma vertaald naar drie verschillende inrichtingsalternatieven. Het gemeenschappelijke programma bestaat uit volgende componenten:

Rivierverruiming

- Verhogen van de afvoercapaciteit naar 18.000 m³/s (randvoorwaarden van het programma Ruimte voor de Rivier) voor de lange termijn door middel van de natuurontwikkelingsvariant (W22-1) uit het maatregelenboek Ruimte voor de Rivier.

Buitendijkse natuurontwikkeling

- Door de uiterwaarden te verlagen ontstaat meer dynamiek en kunnen meer riviertypische milieus worden toegevoegd.
- Het bestaande plan 'Waaier van Geulen' dat voor het oostelijke deel van de Drutensche Waarden is opgesteld in deze planvorming opnemen.
- Verbindingen met binnendijkse terreinen organiseren.

Binnendijkse gebiedsontwikkeling

- Groenzone langs de dijk, waarmee een directe samenwerking tussen buiten- en binnendijkse gebieden ontstaat. De waaldijk wordt in zijn functie als doorgaande recreatieve route versterkt.

Bedrijven-/industrieterrein

Ontwikkelingsperspectief in kwantiteit en kwaliteit

- Te realiseren oppervlakte binnen- en buitendijksterrein totaal 80-100 ha.
- Uitbreiding van de buiten- en binnendijkse bedrijventerreinen en benutten van de goede ontsluiting vanaf de weg en de rivier.
- Beter benutten van de rivierlocatie en inhoud geven aan een functionele relatie tussen het binnen- en buitendijkse bedrijventerrein.
- Zo mogelijk op verzoek van de provincie Gelderland de verplaatsing realiseren van riviergebonden bedrijvigheid in het kader van het Project Inpassing Zware Industrie.
- Ruimte scheppen voor de mogelijke vestiging van een agro-business-park op het binnendijks bedrijventerrein.

Verplaatsing haven

- De haven met werf bij Druten wordt in alle modellen verplaatst naar de buitendijkse bedrijvenlocatie. Daardoor wordt uitbreiding van de haven mogelijk en komt een aantrekkelijke locatie tussen dorpskern en rivier vrij voor woondoeleinden.
- Nieuwe haven (van ca. 40 ha) evt. in combinatie met de ontwikkeling van een containerhaven.

Zandwinning (en evt. specieberging)

- Ontwikkelen geul door delfstoffenwinning.
- Te winnen delfstoffen: minimaal 6,5 mln. m³ toutvenant, corresponderend met ca. 70 ha oppervlakte.
- Evt. specieberging door terugstorten in specifieke deelgebieden.

Woningbouw

- Ontwikkeling rivierlocatie Druten met 200-300 woningen plus recreatieve voorzieningen.
- Deze ontwikkeling is gekoppeld aan de verplaatsing van de bestaande haven.
- De herontwikkeling van het havengebied in Beneden Leeuwen en de ontwikkeling van enkele dijklocaties in Boven Leeuwen maken geen deel uit van deze ontwerp-opgave en zijn dan ook niet opgenomen in het plangebied.

Recreatie

- De veerstoep bij Druten ontwikkelen als drager voor een divers recreatief programma.

Economische haalbaarheid

De exploitatie wordt gedragen door:

- de zandwinning
- de woningbouw
- de inrichting van een binnen- en een buitendijks bedrijventerrein.

Uitgangspunt is dat in elk alternatief alle planonderdelen gerealiseerd worden. De hoogte van de opbrengstcomponenten wisselt per alternatief, aangezien elk alternatief een ander accent kent bij het invullen van het programma van eisen. Het totaal van de opbrengsten dient na aftrek van de kosten bedrijfsmatig verantwoord te zijn.

3 kernopgaven

Realiseren van rivierverruiming

De kans op extreme hoogwaters is sterk toegenomen, daarom is het vergroten van de afvoercapaciteit van de Waal uiterwaarden belangrijk. De overheid wil dit voor 2015 realiseren. Ter hoogte van Druten is een verlaging van de maatgevende hoogwaterstand met zo'n 20 cm vereist. In de huidige situatie wordt het gebied, rivierkundig gezien, verre van optimaal benut tijdens hoogwaters. Door diverse maatregelen is een verdubbeling van de afvoer door de uiterwaarden mogelijk. Verlaging of verwijdering van de zomerkade in combinatie met uiterwaardvergraving en stroomlijning van bedrijventerreinen, leveren tussen de 10 en 15 cm waterstandsverlaging op. Extra verlaging is te halen door aanpassing van de veerstoep, verpaatsing van de haven, het doorstroombaar maken van het Rodruzaterrein en optimalisering van de aansluiting op het project Waaier van Geulen. Maximaal lijkt 25 cm waterstandsverlaging haalbaar.

Rivierverruimingsopgave voor zowel 16.000 m³ (2015) als 18.000 m³ (2050) (eerste kernopgave)

Versterken van de ruimtelijke kwaliteit

In het gebied liggen veel mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Met de verplaatsing van de bestaande scheepswerf is het mogelijk Druten een aantrekkelijk rivierfront te geven. De natuurgebieden, zowel binnen- als buitendijks, winnen aan kracht en kwaliteit door ze te vergroten en onderling te verbinden. De betonfabrieken en de andere bedrijven op en rond Exluton-eiland zijn niet goed in het landschap ingepast. Dat geldt ook voor het binnendijkse terrein Westerhout. Het project 'Waaier van Geulen' kan door het project versneld worden uitgevoerd.

Ontwikkelen regionaal watergebonden bedrijventerrein

In het Gelderse rivierengebied is de komende decennia een groeiende behoefte aan waterontsloten bedrijfsterrainen. De scheepswerf de Gerlien van Tiem is door de bebouwingscontour van Druten beperkt in zijn groei mogelijkheden. De bedrijven Excluton en Niverka kampen met toenemend ruimtegebrek.

Eén samenhangend natuurontwikkelingsproject (tweede kernopgave)

Er liggen echter goede perspectieven, zowel in kwantiteit als kwaliteit. Door uitbreiding van binnendijkse bedrijventerreinen ontstaan kansen voor herschikking van bedrijven. De buitendijkse terreinen kunnen zo beschikbaar komen voor bedrijven die daadwerkelijk gebruik maken van vervoer over water.

Strategie

Voor nadere toetsing in het milieueffectrapport (het MER) zijn drie sterk verschillende alternatieven ontwikkeld. Vertrekpunt voor alle drie de alternatieven is hun uitvoerbaarheid en het bieden van een integrale oplossing voor de drie geformuleerde kernopgaven. Ze verschillen van elkaar doordat per alternatief één van de kernopgaven het startpunt vormt van de oplossingsstrategie.

Vergroting en specialisatie riviergebonden buitendijks terrein en aanleg binnendijks bedrijventerrein (derde kernopgave)

Alternatief I

Dit alternatief benadrukt de lineaire opbouw van het gebied parallel aan de stroomdraad van de rivier. Het hoofdwaterbed van de rivier wordt geoptimaliseerd door de aanleg van geleidedammen en tegelijkertijd worden de Drutensche en de Afferdensche en Deestsche Waarden met elkaar verbonden. Daardoor wordt de stromingsweerstand in het hoofdwaterbed verlaagd en bij hoogwater ontstaat een aparte stroom door de uiterwaarden. De zandwinning levert een permanent watervoerende geul op door de uiterwaarden. In het oostelijke deel sluit deze aan op de 'Waaier van Geulen'.

Het buitendijkse bedrijventerrein wordt uitgebreid met de werf en een containerhaven. Achter de geleidedammen ontstaat een lange kade, die goed bereikbaar is. Door de extra kadelengte en de nieuwe haven is dit gebied zeer geschikt voor riviergebonden bedrijvigheid. Differentiatie in bedrijvigheid neemt toe door de aanleg van het binnendijkse bedrijventerrein en een landgoederenzone met kantoren en woningen. Bij Druten ontstaan op de dijk en een deel van de kade nieuwe woningen. De woningen zijn georiënteerd op de

Waal en vormen een stedelijk rivierfront. Extra recreatieve mogelijkheden ontstaan door aanleg van een jacht- en passantenhaven en door aanleg van een strand. Door de natuurontwikkeling wint de recreatieve route op de dijk aan attractiviteit. Aan de zuidoever van het bedrijfeneiland ligt een op de zon georiënteerd strand. Het strand is via een wandelpad over een dam, die de hoogwaterstroming reguleert, bereikbaar. Tevens sluit het wandelpad aan op routes door het westelijke gedeelte.

uiterwaarden met ooibos
 binnendijs bos/groengebied

vaarwater
 nevengeulen
 tijdelijk onder water - lage dynamiek

overstromingskade
 dijkkwel
 strand

bedrijventerrein - nieuw/herinrichting
 bedrijventerrein - bestaand
 hoofdonsluiting

jachthaven
 woningbouw - nieuw
 wandelpad

Drutensche Waarden
MODEL I

11-07-2005

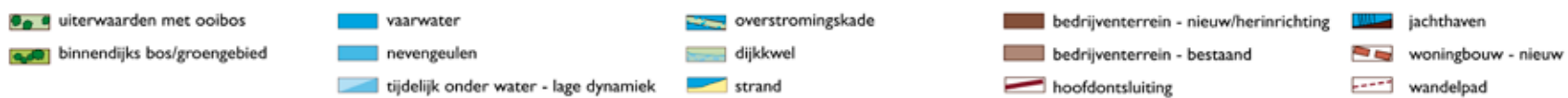
Alternatief 2

Alternatief 2 bevat het voorstel om het bedrijveneiland in een 'eilandenrijk' op te knippen. Daarmee sluit het geheel aan op de structuur van de 'Waaier van Geulen'. In dit model wordt niet zozeer de lineaire stroomrichting van de rivier benadrukt maar worden de rivierprocessen die meandering veroorzaken gehonoreerd. In hoogwatersituaties ontstaat zo een samenhangend stromingssysteem in relatie met de aan de overkant van de Waal liggende Gouverneurspolder.

De structuur van watervlaktes en lage overstromingsgebieden is kleinschaliger en meer gedifferentieerd dan in alternatief 1. Daardoor is hier een combinatie van zandafgraving en weer aanvullen van het terrein (met specie uit het gebied en van elders vrijkomend uit rivierverruimingsmaatregelen) de geschikte strategie. In de afgravingsdieptes en kadehoogtes wordt gevarieerd, zodat binnen de uiterwaarden laag- en hoogdynamische gebieden ontstaan. Het buitendijkse bedrijventerrein wordt in geringe mate uitgebreid met de aanleg van een havencomplex. In relatie met de beperkte uitbreiding van het buitendijks gebied wordt het binnendijkse terrein fors uitgebreid. Buiten- en

binnendijks gebied benutten optimaal de infrastructurele en milieukundige condities. Ook het wonen vindt plaats op eilanden en terpen die voor de dijk bij Druten liggen. Het waterfront van Druten wordt een bastion vanwaar men over de eilanden uitkijkt. Naast wooneilanden wordt ook de jachthaven aan een eiland gesitueerd, ander recreatief gebruik zoals stranden zijn denkbaar. De 'bedrijven-eilanden' zijn, behoudens de hoofdtoegangsweg, via lage kades toegankelijk en bieden ook nog ruimte voor recreatief medegebruik. Een wandelroute verbindt de eilanden met het westelijke deel en maakt wandelingen door de uiterwaarden tot Boven-Leeuwen mogelijk.

MODEL 2

2008-05-11

Alternatief 3

Alternatief 3 gaat uit van de optimale benutting en uitbreiding van het buitendijkse bedrijventerrein. Om meer ruimte in de uiterwaarden te creëren wordt een deel van de winterdijk teruggelegd. Door zandafgraving ontstaat een brede nevengeul. Het water wordt dicht langs de (nieuwe) dijk geleid. Aan weerskanten van de dijk ligt een zone met (ooi-)bos.

Het buitendijkse bedrijventerrein wordt vergroot door andere bedrijven uit de regio naar deze locatie te verplaatsen. Zo wordt optimaal gebruik gemaakt van de goede

ontsluiting en de relatief grote afstand tot hindergevoelige functies in de omgeving. Er ontstaat één lange kade direct aan de hoofdwatergang die als containerhaven gebruikt kan worden. Daarachter bevindt zich een meer beschermt liggende haven. Het bedrijventerrein is opgesplitst in een hoger en een lager gedeelte. Bij extreem hoogwater kan het lager liggende deel meestromen.

Binnendijs wordt het bestaande bedrijventerrein afgerond, tbv. de lokaal actieve bedrijven. De aangrenzende gebieden behouden hun agrarische functie.

Ook voor Druten wordt het water zo dicht mogelijk bij de dijk gebracht. Tussen dijk en geleidedam ontstaat ruimte voor drijvend wonen.

Nieuwe recreatieve activiteiten maken gebruik van de dijk en de steigers en dammen, waar ook de drijvende woningen aan gekoppeld zijn. Langs de Waaldijk zijn meerdere stranden gesitueerd die via een wandelpad bereikbaar zijn. De grote in de luwte gelegen watervlaktes kunnen voor de watersport worden benut.

uiterwaarden met oobos
 binnendijks bos/groengebied

vaarwater
 nevengeulen
 tijdelijk onder water - lage dynamiek

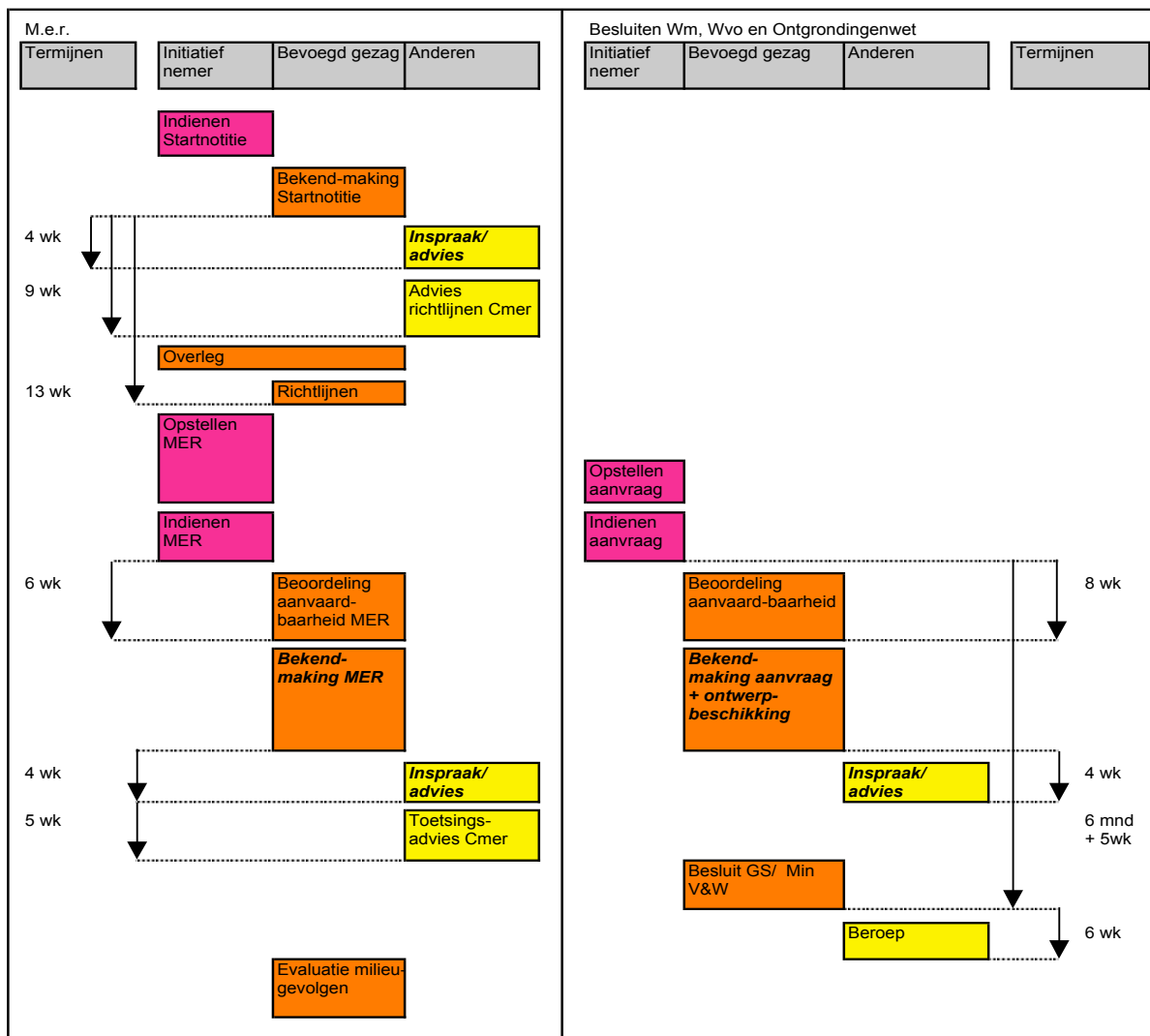
overstromingskade
 dijkkwel
 strand

bedrijventerrein - nieuw/herinrichting
 bedrijventerrein - bestaand
 hoofdontsluiting

jachthaven
 woningbouw - nieuw
 wandelpad

Drutensche Waarden
MODEL 3

11-07-2005

M.e.r. - procedure

Procedure vergunningverlening

M.e.r. - plicht

De Wet milieubeheer (1993) heeft als doel het waarborgen van een schoon milieu. Belangrijk instrument is het laten opstellen van een Milieueffectrapport (het MER). Een m.e.r.-procedure is afhankelijk van de omvang van de ingrepen, vrijwel altijd vereist bij planvorming van maatregelen voor de veiligheid in het rivierengebied. Hoewel in het project Drutensche Waarden de deelopgaven niet m.e.r.-plichtig zijn, is er gezien de omvang en complexiteit van het project voor gekozen vrijwillig dit traject te volgen. Het uitbrengen van de startnotitie is de eerste stap in de m.e.r.-procedure, het eindresultaat is het MER. In het MER worden de alternatieven getoetst op hun milieueffecten, de commerciële haalbaarheid en het maatschappelijk draagvlak. Na vergelijking van de uitkomsten wordt hieruit een voorkeursalternatief (VA) en een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) ontwikkeld. Na afronding van het MER wordt het voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van Gelderland. Zij zijn het bevoegd gezag. In de afbeelding zijn de procedures voor het MER en de vergunningverlening opgenomen.

Planning

Het planproces is opgedeeld in meerdere fasen. De mogelijkheden van het initiatief zijn in de Startnotitie geïnventariseerd en geformuleerd met de presentatie van de drie alternatieven. Deze worden gedurende de m.e.r.-procedure verder onderzocht. Nadat alle vergunningen verleend zijn, kan gestart worden met de uitvoering. De rivierkundige taakstelling moet voor 2015 zijn afgerond.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
fase 1: initiatieffase Gebiedsplan										
fase 2: opstellen Startnotitie										
fase 3: indienen en procedure Startnotitie										
fase 4: MER-fase Milieu-effectrapportage										
fase 5: start Bestemmingsplan (op basis van ontwikkelt Voorkeusalternatief)										
fase 6: Aanvragen vergunningen										
fase 7: realisatie										

Lange termijn planning

De samenvatting **Startnotitie MER Drutensche Waarden** is opgesteld door **HSRO** en **H+N+S Landschapsarchitecten** in samenwerking met **Jos Rademakers Ecologie en Ontwikkeling**, en **Ferdinand van Hemmen Landschapshistoricus** in opdracht van **Consortium Drutensche Waarden**.

Opdrachtgevers

Consortium Drutensche Waarden

PNO-PACTUM
Postbus 69
6650 AB DRUTEN

Rodruza B.V.
Postbus 227
6500 AE Nijmegen

Opdrachtnemers

Kamer van Koophandel Rivierenland
Postbus 218
4000 AE TIEL

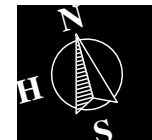
H+N+S Landschapsarchitecten
Laan van Chartroise 166/168
3552 EZ Utrecht

HSRO B.V.
Hoogstraat 1
6654 BA Afferden

*Deze samenvatting geeft een eerste indruk van het voor-
nemen en de alternatieven die de initiatiefnemers in het
MER willen onderzoeken en uitwerken. Verdere informatie
kan gevonden worden in de Startnotitie en op de site
www.drutenschewaarden.nl.
Reacties kunnen gericht worden aan:*

Kamer van Koophandel Rivierenland

t.a.v. Drs. B.Kok
postbus 218
4000 AE tiel

Utrecht, april 2007

© H+N+S (2007) Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en /of openbaar gemaakt mits de bron wordt vermeld.